

รายงานนวัตกรรม

การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่4 ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่ม

สาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
เรื่อง การดูแลรักษาและจัดเก็บสิ่งของ

โดย

นางนิพาภรณ์ แสงใส

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนบ้านแก่งขาว

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต๑

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

การรายงานนวัตกรรม

1. ผู้จัดทำนวัตกรรม นางนิพาภรณ์ แสงใส ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านแก้ง
ชาว
2. ชื่อนวัตกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ เรื่อง การดูแลรักษาและจัดเก็บสิ่งของ
3. ระยะเวลาดำเนินการพัฒนานวัตกรรม 6 มกราคม – 10 มีนาคม 2568
4. ที่มาและความสำคัญ ปัจจุบันศตวรรษที่ 21 ด้านการศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียน มีความสามารถ ในด้าน
การคิดวิเคราะห์เนื่องจากเป็นทักษะที่จำเป็น ที่ต้องปลูกฝังให้ผู้เรียน สามารถสังเกต จำแนก แยกแยะ
องค์ประกอบและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ทักษะการคิดวิเคราะห์จึงมีความสำคัญสำหรับการ
ดำรงชีวิต การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มสาระการงานอาชีพของโรงเรียนบ้านแก้งชาว ใน
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในส่วนของเนื้อหา เรื่องการดูแลและจัดเก็บสิ่งของ ประกอบด้วย เรื่อง การ
ดูแลรักษาของใช้ส่วนตัว ของเล่น /ของใช้/เสื้อผ้า,การจัดเก็บเอกสารส่วนตัว,การจัดตู้เสื้อผ้า,การจัดโต๊ะ
เขียนหนังสือ,การจัดกระเป๋านักเรียน เนื้อหาเหล่านี้ มีความจำเป็นที่จะต้องนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้เรียน
ต้องสามารถสังเกต จำแนก แยกแยะองค์ประกอบ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ และสามารถนำไป
ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทักษะการคิดวิเคราะห์ จึงมีความสำคัญสำหรับผู้เรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้
เป็นสื่อการเรียนรู้ อีกรูปแบบหนึ่ง ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ประยุกต์จาก ทฤษฎี เทคนิค หรือ
รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะ การคิดวิเคราะห์ที่เหมาะสม มีลักษณะโดดเด่น แปลกใหม่ เป็น
การเฉพาะของแต่ละชุดกิจกรรมนั้น ๆ โดยผู้เรียนศึกษาและใช้สื่อต่าง ๆ ในชุดกิจกรรมสามารถศึกษา
ค้นคว้า ทำกิจกรรมการเรียนรู้ และประเมินผลด้วยตนเอง ถือว่าเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีความ
สมบูรณ์ในตัวเอง และชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถสนองวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 ที่เน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด
5. วัตถุประสงค์
 1. เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน
 2. เพื่อพัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน
 3. เพื่อพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
6. กลุ่มเป้าหมาย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
7. เครื่องมือที่ใช้
 1. แผนจัดการเรียนรู้จำนวน 5 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง
 2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 5 ชุด ในแต่ละชุดจะมีกิจกรรมการคิดวิเคราะห์
ชุดละ 3 กิจกรรม 5 ชุดรวมเป็น 15 กิจกรรม ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่
ชุดที่ 1 การดูแลรักษาของใช้ส่วนตัว ของเล่น/ของใช้/เสื้อผ้า

ชุดที่ 2 การดูจัดเก็บเอกสารส่วนตัว

ชุดที่ 3 การจัดตู้เสื้อผ้า

ชุดที่ 4 การจัดโต๊ะเขียนหนังสือ

ชุดที่ 5 การจัดกระเป๋านักเรียน

3. แบบทดสอบวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์ จำนวน 30 ข้อ

4. แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ

8. กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

1.วิเคราะห์ปัญหา ปัจจุบันศตวรรษที่ 21 ด้านการศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียน มีความสามารถ ในด้าน การคิดวิเคราะห์ เนื่องจากเป็นทักษะที่จำเป็น ที่ต้องปลูกฝังให้ผู้เรียน สามารถสังเกต จำแนก แยกแยะ องค์ประกอบและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ การดูแลรักษาของใช้ส่วนตัวของเล่น/ของใช้/เสื้อผ้า, การจัดเก็บเอกสารส่วนตัว, การจัดตู้เสื้อผ้า,การจัดโต๊ะเขียนหนังสือ,การจัดกระเป๋านักเรียน เนื้อหาเหล่านี้มีความจำเป็นที่จะต้องนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนต้องสามารถสังเกต จำแนกแยกแยะองค์ประกอบ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทักษะการคิดวิเคราะห์ จึงมีความสำคัญสำหรับผู้เรียน

2.ศึกษาและเลือกนวัตกรรมเพื่อการแก้ปัญหา ศึกษาประเภทของนวัตกรรมทางการศึกษา จาก หนังสือ ตำรา งานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง ของเราหรือไกล เคียงกับปัญหาของเรา

3.ออกแบบนวัตกรรม ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นสื่อการเรียนรู้รูปแบบหนึ่ง ที่ครูสร้างขึ้น เป็นสื่อ ประสมสอดคล้องกับเนื้อหา อาจจัดทำขึ้นเป็นหน่วยการเรียนรู้ตามที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และอาจจัดไว้เป็นชุด ๆ ซึ่งแต่ละชุด ประกอบด้วย คู่มือการใช้ชุดกิจกรรม เนื้อหา คำสั่ง ฯลฯ หรือเอกสารอื่นที่จำเป็น ต่อการจัดกิจกรรม ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำ ชุดกิจกรรม การเรียนรู้เป็นสื่อการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมความรับผิดชอบของผู้เรียน สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วย ไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่าน และช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ เหมาะสม มีลักษณะโดดเด่น แปลกใหม่ เป็นการเฉพาะของแต่ละชุดกิจกรรมนั้น ๆ โดยผู้เรียนศึกษาและใช้ สื่อต่าง ๆ ในชุดกิจกรรม สามารถศึกษาค้นคว้า ทำกิจกรรมการเรียนรู้ และประเมินผลด้วยตนเอง ถือว่าเป็น นวัตกรรมทางการศึกษาที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง

4. การสร้างนวัตกรรม (ชุดกิจกรรมการเรียนรู้)

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง 2560 เพื่อมี ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้าง มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด หลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักการวิธีสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จากเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้

3. สร้าง ชุดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง การดูแลและจัดเก็บสิ่งของ จำนวน 5 เล่ม ดังนี้

3.1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง การดูแลและจัดเก็บสิ่งของ ชุดที่ 1 การดูแลรักษาของใช้ส่วนตัว(ของเล่น/ของใช้/เสื้อผ้า)

3.2 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง การดูแลและจัดเก็บสิ่งของ ชุดที่ 2 การจัดเก็บเอกสารส่วนตัว

3.3 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง การดูแลและจัดเก็บสิ่งของ ชุดที่ 3 การจัดตู้เสื้อผ้า

3.4 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง การดูแลและจัดเก็บสิ่งของ ชุดที่ 4 การจัดโต๊ะเขียนหนังสือ

3.5 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง การดูแลและจัดเก็บสิ่งของ ชุดที่ 5 การจัดกระเป๋านักเรียน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง การดูแลและจัดเก็บสิ่งของ แต่ละชุดประกอบด้วย

1. คู่มือการใช้ชุดกิจกรรม เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้ชุดกิจกรรม ศึกษาและปฏิบัติตามเพื่อให้บรรลุผล

2. เนื้อหา สื่อการสอนแบบประสม และกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบกลุ่ม และรายบุคคลตามวัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรม

3. คำสั่ง หรือ การมอบงาน เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานแก่ผู้เรียน

4. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้ความสามารถของผู้เรียนหลังจากเรียนด้วย ชุด กิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง การดูแลและจัดเก็บสิ่งของ

5. การประเมินผลเป็นการประเมินผลของกระบวนการได้แก่ การทำแบบฝึกหัด รายงานการศึกษาค้นคว้า/ผลการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ

4. เสนอต่อที่ปรึกษา ครูหัวหน้าวิชาการ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำนวัตกรรมที่สร้างขึ้นเสนอต่อหัวหน้าวิชาการ ตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

9. แนวคิดทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง

1. ปรัชญาสรรคนิยม ที่เน้นผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองซึ่งความรู้นี้จะฝังอยู่ติดกับคนสร้าง

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ของจอห์น ดิวอี้ การเรียนรู้โดยการลงมือกระทำ

3. แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

10. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

1. ชี้แจงข้อตกลงในการเรียนการสอน จากนั้นทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre- test) โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องการดูและจัดเก็บสิ่งของ จำนวน 30 ข้อ
2. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น
3. ทดสอบหลังเรียน (Post- test) หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้จนครบทุกแผนแล้ว โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องการดูและจัดเก็บสิ่งของ จำนวน 30 ข้อ
4. ทำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียน

11. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย (ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ เจตคติ สมรรถนะ)

เชิงปริมาณ

- ผู้เรียนร้อยละ 75 มีความรู้ความสามารถด้านทักษะคิดวิเคราะห์
- ผู้เรียนร้อยละ 75 มีทักษะการคิดวิเคราะห์
- ผู้เรียนร้อยละ 80 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้

เชิงคุณภาพ

- ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในระดับดี
- ผู้เรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ ในระดับดีขึ้นไป
- ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก

12. บทเรียนที่ได้รับ

1. จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างเรียน พบว่า นักเรียนส่วนน้อย จะมีการเรียนรู้ค่อนข้างช้า ทำให้บางครั้งทำงานไม่เสร็จ ตามเวลาที่กำหนด การเสริมแรงและการกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดจึงเป็นสิ่งสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อมีการเสริมแรงจะทำให้นักเรียนมีความตั้งใจในการทำกิจกรรมได้ดีขึ้น

2. การทำงานเป็นกลุ่มเป็นการสร้างความสามัคคีในกลุ่ม ทำให้สมาชิกได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน แบ่งปันงานและความรับผิดชอบ ทำให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

13. เงื่อนไขความสำเร็จ

1. ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรม สามารถบูรณาการการทำงานอย่างเป็นระบบ
2. ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของผู้เรียน
3. ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน จนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4. มีการติดตามการดำเนินงาน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลย้อนกลับ เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนางานต่อไป

14.ภาพกิจกรรม

15.ภาคผนวก

